

Tilastokeskuksen ja KEHA-keskuksen työttömyystilastojen vertailu

Työttömyyslukujen erot perustuvat tilastojen eri tietolähteisiin, määritelmiin ja käyttötarkoituksiin

Tilastokeskuksen työvoimatutkimus ja KEHA-keskuksen työnvälitystilasto tuottavat tietoa työttömyydestä eri lähtökohdista. Tästä syystä niiden julkaisemien työttömyyslukujen taso ja kehitys poikkeavat toisistaan.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimus kuvaa työvoiman kysyntää ja tarjontaa työmarkkinoilla. Tutkimuksen otos poimitaan 15–89-vuotiaasta väestöstä. Työttömyystietoja julkaistaan 15–74-vuotiaista henkilöistä. Työvoimatutkimuksen käsitteet ja määritelmät perustuvat YK:n työjärjestön (ILO) hyväksymiin kansainvälisiin päätöslauselmiin sekä Euroopan unionin asetuksiin, minkä tavoitteena on tietojen kansainvälinen vertailukelpoisuus.

KEHA-keskuksen työnvälitystilasto on rekisteripohjainen tilasto, joka perustuu Työmarkkinatorin, URA järjestelmän ja Asiantuntijan Työmarkkinatorin tietoihin. Tilasto sisältää tietoa työnhakijoista, julkisen työnvälityksen palveluista sekä avoimista työpaikoista. Työnvälitystilaston tietoja käytetään mm. työllisyyspolitiikan suunnittelussa, työ- ja elinkeinopalvelujen toiminnan seurannassa ja palvelujen kehittämisessä.

Työttömän määrittelyn erot

Merkittävin syy tilastojen työttömyyslukujen eroihin on niiden erilainen työttömän määrittely.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksessa työtön on henkilö, joka tutkimusviikolla on työtä vailla eli ei ole ollut palkkatyössä eikä toiminut yrittäjänä, on etsinyt työtä viimeisten neljän viikon aikana ja voisi aloittaa työn kahden viikon kuluessa. Työttömäksi luetaan myös henkilö, joka odottaa sovitun työn alkamista kolmen kuukauden kuluessa ja voisi aloittaa työn kahden viikon sisällä. Myös opiskelija tai työvoimapolitiisessa koulutuksessa oleva luokitellaan työttömäksi, mikäli hän täyttää edellä mainitut kriteerit. Niin ikään toistaiseksi lomautettu tai määräaikaisesti yli kolme kuukautta lomautettuna ollut luokitellaan työttömäksi, jos muut edellytykset täyttyvät. Vähintään yhden tunnin tutkimusviikolla työtä tehnyt luokitellaan työvoimatutkimuksessa aina työlliseksi.

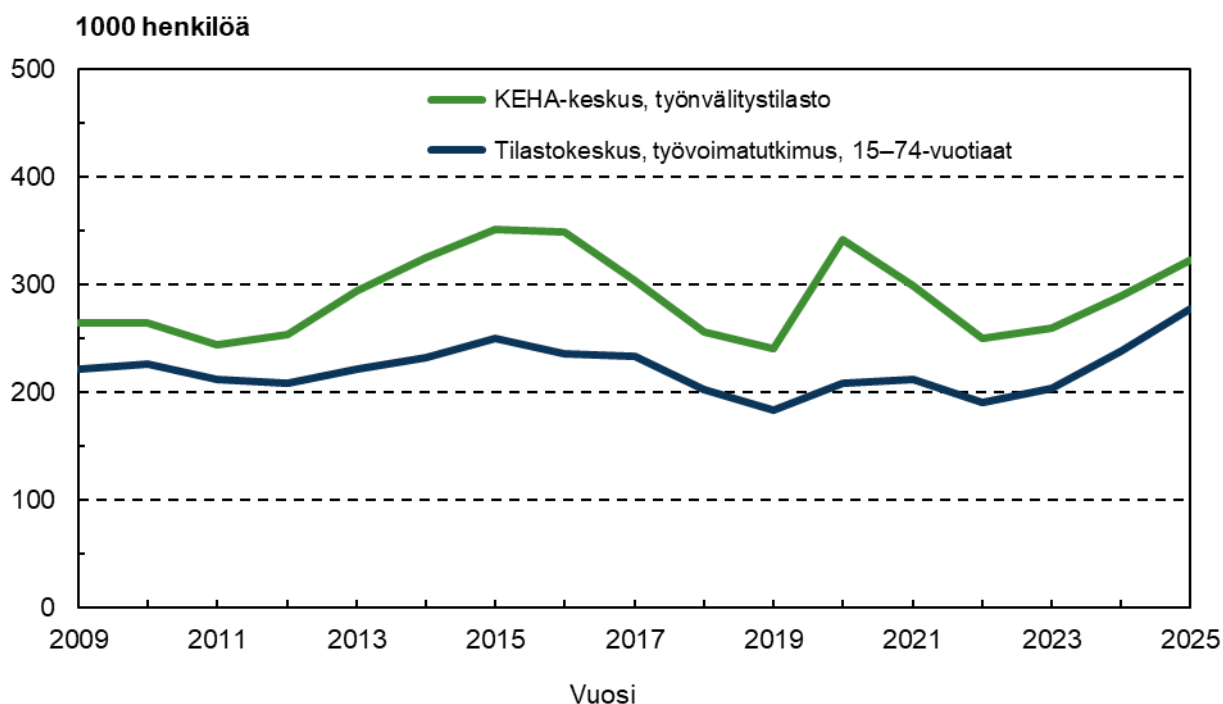
KEHA-keskuksen työnvälitystilastossa työtön on työllisyyspalveluissa työnhakijaksi rekisteröitynyt henkilö, joka ei ole työsuhteessa eikä työllisty päätoimisesti yritystoiminnassa tai omassa työssään. Työttömäksi luetaan myös henkilö, joka on kokoaikaisesti lomautettu tai jonka säännöllinen viikoittainen työskentelyaika on alle neljä tuntia. Työnvälitystilastossa ei luokitella työttömiksi työllistymistä edistävässä palveluissa olevia eikä päätoimisia koululaisia ja opiskelijoita, ei myöskään loma-aikoina.

Näiden määrittelyerojen vuoksi kaikki työnvälitystilaston työttömät työnhakijat eivät täytä työvoimatutkimuksen työttömän kriteerejä, ja vastaavasti kaikki työvoimatutkimuksessa työttömiksi luokitellut henkilöt eivät näy työnvälitystilaston työttöminä työnhakijoina.

Työttömyyslukujen kehitys ja erot

Työvoimatutkimuksen ja työnvälitystilaston työttömien määrät ovat poikenneet toisistaan koko tarkastelujakson ajan. Viime vuosina työvoimatutkimuksen työttömien vuosikeskiarvo on ollut noin 50 000–135 000 henkilöä pienempi kuin työnvälitystilaston työttömien työnhakijoiden määrä (kuvio).

Työvoimatutkimuksen työttömät ja työnvälitystilaston työttömät työnhakijat vuosina 2009–2025, vuosikeskiarvot

Tilastojen välinen ero on ollut pienimmillään, kun työttömien määrä on ollut alhainen, kuten vuosina 2019 ja 2021. Vuosina 2013–2016 tehdyt lainsäädäntömuutokset vaikuttivat erityisesti työnvälitystilaston työttömien määriin. Esimerkiksi työttömyyseläkkeen asteittainen poistuminen lisäsi työnvälitystilastossa työttöminä työnhakijoina olevien henkilöiden määrää. Arvioiden mukaan tehdyt lainsäädäntömuutokset kasvattivat työnvälitystilaston työttömien määrää vuonna 2014 noin 24 000–30 000 henkilöllä verrattuna muutoksia edeltäneeseen tilanteeseen.

Koronapandemian aikana työttömien määrän äkillinen kasvu näkyi voimakkaammin työnvälitystilaston työttömissä työnhakijoissa kuin työvoimatutkimuksen työttömien määrässä, koska työttömäksi työnhakijaksi rekisteröityminen on työttömyysetuuden saamisen edellytys.

Tilastojen välisiin eroihin vaikuttaa myös se, että työmarkkinoille hakeutuvia opiskelijoita luokitellaan työvoimatutkimuksessa työttömiksi, mutta ei työnvälitystilastossa. Tämän vuoksi työvoimatutkimuksen työttömien määrä on joinakin kevätkuukausina ylittänyt työnvälitystilaston työttömien määrän.

Rekisteripohjaiset työttömyystiedot Tilastokeskuksessa

Työvoimatutkimuksen työttömyystietojen lisäksi Tilastokeskus julkaisee KEHA-keskuksen työnvälitystilastoon perustuvia tietoja rekisteripohjaisessa työssäkäyntitilastossa osana koko väestön pääasiallisen toiminnan kuvausta. Työssäkäyntitilaston tiedot julkaistaan kerran vuodessa.

Lisätietoja ja dokumentaatio:

[Tilastokeskuksen työvoimatutkimus](#)

[KEHA-keskuksen työnvälitystilasto](#)